

Innspill til Opplæringslovutvalget fra Den Franske Skolen i Oslo

Innledning

Den Franske Skolen i Oslo er en privat skole som dekker hele skoleløpet fra første klasse og ut videregående. Grunnskolen er godkjent etter Opplæringsloven § 2-12. Den Franske Skolen har også barnehage.

Elevene ved Den Franske Skolen i Oslo har ikke tilgang til tjenestene i opplæringsloven kapittel 5 til 7. Det skyldes at Opplæringslovens § 2-12 ikke henviser til disse kapitlene. Dette fremgår også av departementets vedtak av 16. mai 2001 om godkjenning av Den Franske Skolen etter opplæringsloven § 2-12.

Konsekvensen for elevene er at de verken har krav på spesialundervisning, sakkyndige utredninger eller annen bistand fra PP-tjenesten, ei heller skyss eller innlosjering, jf. kapittel 5 og 7.

Skolen har ved flere anledninger forsøkt å få hjelp fra kommunale og andre offentlige instanser med ekspertise på ovennevnte felter, men blitt avvist med den begrunnelse at skolen ikke har krav på hjelp siden den ikke omfattes av kapittel 5. Det setter skolen og berørte familier i en vanskelig situasjon.

I dag har over 60 prosent av elevene norsk statsborgerskap. Alle elevene får norskundervisning fra første klasse på barnehagettrinnet. Flesteparten av lærerne snakker både fransk og norsk. Argumenter som tidligere har vært fremsatt om at det er vanskelig å tilby PP- tjenester på grunn av språkvansker har derfor ikke lenger gyldighet.

Med noen svært få unntak har foreldrene arbeidsforhold som medfører at de betaler skatt til Norge. Dette er også etter vårt syn et argument for at barna fra Den Franske Skolen også skal ha tilgang til tjenestene i kapittel 5 og 7.

Elevenes rettigheter og behov

Det må være på det rene at denne forskjellsbehandlingen mellom barna på vår skole og andre skoler *ikke kan forklares med forskjeller i barnas behov*. Barna ved vår skole har ikke mindre behov for tjenestene under kapittel 5 og 7 enn barn på andre skoler. Det samme gjelder kapittel 9a, der skolens mulighet til ivareta barnas behov og oppfylle sine forpliktelser overfor barna svekkes fordi kapittel 5 ikke gjelder. Det vises i denne forbindelse til uttalelsen i Opplæringslovutvalgets mandat om at «*utvalget [skal] ta hensyn til at opplæringsloven skal hjemle og beskytte elevers rettigheter og behov....*»

Établissement homologué par le ministère français de l'Éducation nationale

Foreldre ved Den Franske Skolen som har barn med spesielle behov, har ofte ikke annet valg enn å flytte barnet over til en norsk skole. Dette påfører barnet unødvendige ekstra belastninger, utover belastningen ved å ha spesielle behov.

Barnet mister sine trygge og kjente omgivelser med tilknytningen til venner, lærere og språket, og må venne seg til helt nye omgivelser og språk. Dette setter sårbare barn i en enda vanskeligere situasjon. Vi har foreldre med handikappede barn som har valgt å plassere barna i Den Franske Skolen på tross av manglende tilgang til tjenestene, fordi de verdsetter det franske utdanningstilbudet. Den økonomiske belastningen for foreldrene er imidlertid høy fordi de selv må betale fullt ut for tjenester som logoped og fysioterapeut. I det norske systemet tilbys slike tjenester gjennom skolene.

Helfo avviser søknader om støtte, med henvisning til at dette er tjenester som normalt tilbys gjennom skolene.

Dette er urimelig. Det dreier seg om tjenester som er ment å være tilgjengelig for alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomiske situasjon. Videre betaler i realiteten foreldrene for tjenestene to ganger, både gjennom skatteseddelen og direkte til logoped mv.

Regelverket for dette er lagd for å fange opp barn i undervisningssituasjonen, som i prinsippet er alle barn i Norge. Det er ingen fornuftig grunn til å utestenge elevene ved Den Franske Skolen fra slike tjenester.

De skjerpede kravene i opplæringsloven kapittel 9a gjelder også for Den Franske Skolen. For skolen er det vanskelig å oppfylle kravene i kapittel 9a når kapittel 5 er unntatt.

Diskrimineringsforbudet i FNs barnekonvensjon artikkel 2

Det kan reises spørsmål ved om denne forskjellsbehandlingen er forenlig med diskrimineringsforbudet i FNs barnekonvensjon artikkel 2. Den Franske Skolen ber utvalget om å vurdere dette. Det vises til følgende uttalelse i mandatet:

Utvalgets forslag skal ligge innenfor rammene av Norges internasjonale forpliktelser.

Kostnadene ved å ikke tilby PP-tjenester til Den Franske Skolen

Vi ønsker å påpeke at det *ikke* er grunnlag for å anta at det å åpne for tilbud om PP-tjenester til barn ved Den Franske Skolen vil innebære merkostnader for Staten og Oslo Kommune. Det skyldes at en elev på Den Franske Skolen koster det offentlige *vesentlig* mindre enn en elev i offentlig skole.

Det vil derfor være en økonomisk *fordel* for det offentlige om elever som trenger PP-tjenester blir på Den Franske Skolen og mottar PP-tjenester der, fremfor å bytte til offentlig skole. I dag må elever som trenger PP-tjenester flytte til norsk offentlig skole.

Dette nevnes på bakgrunn av følgende uttalelse i utvalgets mandat:

Établissement homologué par le ministère français de l'Éducation nationale

Utvalgets forslag skal ikke innebære vesentlige merkostnader for staten eller kommunalforvaltningen i forhold til den kostnadsutvikling som følger av någjeldende bestemmelser og praksis.

Vi har i dag eksempler på franskspråklige elever som har begynt på norsk offentlig skole for å få tilgang til PP-tjenester, og at barnets og familiens manglende norskkunnskaper innebærer en ekstra utfordring (og dermed ekstrakostnad) for norsk skole, som man mest sannsynlig ville ha sluppet dersom PP-tjenestene hadde vært tilbudt gjennom Den Franske Skolen.

En virkelighetsfjern begrunnelse

En begrunnelse for forskjellbehandlingen som tidligere har vært fremsatt, er at foreldre som velger å ha barna sine på Den Franske Skolen samtidig velger bort PP-tjenester. Det er en begrunnelse som ikke gjenspeiler realitetene. Det illustreres med to eksempler:

Eksempel 1: En elev som er norsk statsborger har gått på Den Franske Skolen siden første klasse. Utover barneskolen lurer foreldrene på om barnet har spesielle behov. PP-tjenesten er ikke villig til å gjøre en vurdering. BUP kommer etterhvert på banen, og i syvende klasse får barnet en diagnose innen autismespekteret. Det er klart at barnet trenger PP-tjenester, men et av barnets symptomer er behovet for å holde fast ved kjente rutiner og omgivelser, samt frykt for og funksjonsfall ved endringer.

Barnet nekter derfor plent å bytte til norsk skole (der barnet vil få PP-tjenester). BUP mener skolebytte vil være en risiko for barnet, med alvorlig funksjonsfall som konsekvens. Disse foreldrene har aldri «valgt bort» PP-tjenester.

Eksempel 2: En fransk familie kommer til Norge for å bo her i ca. fem år. Et av barna begynner i barnehagen og mottar PP-tjenester der, i form av utredning med vedtak, og assistent noen timer i uken. Det fungerer fint. Når barnet skal begynne i første klasse er det to år til familien planlegger å returnere til Frankrike. Men da får barnet ikke lenger PP-tjenester. Familien kommer i en fortvilet situasjon. For barnet er det ingen mening å begynne på norsk skole. Disse foreldrene har heller aldri «valgt bort» PP-tjenester.

Oslo, 11/02/2019

Audrey KELLER
Rektor ved Den Franske Skolen i Oslo